

Visiedocument

rondom het

Individueel Leer- en Ontwikkelplatform (iLOP)

Een onmisbaar hulpmiddel

VEILIGHEIDSVERKLARING

De veiligheid van onze medewerkers is voor ons een kernwaarde. Zij zijn immers ons belangrijkste werkkapitaal. Ons doel: No Injuries No Accidents. NINA ligt verweven in onze bedrijfscultuur en wordt ondersteund door 'Values & Rules'. Alle werknemers, inclusief onze onderaannemers, worden geacht deze 'Values & Rules' ter harte te nemen.

VALUES

IK BEN VERANTWOORDELIJK VOOR MIJN EIGEN VEILIGHEID
IK ATTENDEER ANDEREN OP VEILIG WERKEN
IK NEEM MAATREGELEN BIJ ONVEILIGE ACTIVITEITEN. ZO NODIG ONDERBREEK IK DE WERKZAAMHEDEN
IK ACCEPTEER FEEDBACK OVER MIJN VEILIGHEIDSGEDRAG, ONGEACHT RANG EN FUNCTIE
IK MELD ALLE ONGEVALLEN, INCLUSIEF BIJNA-ONGEVALLEN, OM ANDEREN TE INFORMEREN EN HIERVAN TE LEREN

RULES

MAAK EEN RISICOANALYSE VOOR ALLE PROJECTEN, DRIJVEND MATERIEEL EN WERKLOCATIES
VRAAG EEN WERKVERGUNNING AAN VOOR WERKZAAMHEDEN MET EEN BIJZONDER GEVAAR
MAAK EEN TAKRISICOANALYSE (TRA) VOOR GEVAARLIJKE NIET-ROUTINEMATIGE WERKZAAMHEDEN
WEES OP DE HOOGTE VAN RISICO'S EN BEHEERSMAATREGELEN
ZORG DAT U FIT BENT OM TE WERKEN EN DRAAG DE VEREISTE PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN

Versie 1.0 d.d. 5 juni 2023

Initiatiefnemers - stuurgroep

GOVERNANCE
CODE
VEILIGHEID
BOUW

SSW

explain

Voorwoord

De bouw- en technieksector ontwikkelt zich in snel tempo. We konden al veel, we kunnen nu meer en de mogelijkheden van morgen zijn veelbelovend. We ontwerpen en bouwen de meest ingenieuze bouwwerken, we leggen er state-of-the-art installaties in aan. We zijn aan het verduurzamen, we kennen al zelfvoorzienende woningen, kwaliteitsbesef begint gemeengoed te worden, ook veiligheidsgedrag en -statistieken worden steeds beter. En dat is goed want we willen een sector zijn waarin het aantrekkelijk is om in te werken en we willen naar een erkend goed imago.

We zijn er natuurlijk nog niet, veel moet nog beter. Ook op het gebied van veilig ontwerpen, realiseren, gebruiken en onderhouden hebben we nog stappen te gaan. Maar we zitten anno 2023 wel in een fase waarin versnelling zichtbaar is en goede zaken samenkomen. We hebben een Conferentie Veiligheid in de Bouw gehad op 25 januari 2023 waarin sector-breed steun is gegeven aan Regie op veiligheid, Borging van Constructieve Veiligheid en Lerend Vermogen. Wij verwijzen naar het “Manifest Structureel Veiliger” (www.veiligheidindebouw.nu).

Juist op het punt van Lerend Vermogen willen we nu óók stappen zetten. Door op sector-niveau een Veiligheidsplatform op te richten, en door op persoonsniveau te komen tot een Individueel Leer- en Ontwikkel Platform dat laagdrempelig toegankelijk is voor alle organisaties en bedrijven in de sector én hun medewerkers.

Dit zijn natuurlijk alleen maar maatregelen, procesverbeteringen en hulpmiddelen. Uiteindelijk is er maar één doel: het gedrag van alle medewerkers in de bouw- en technieksector zodanig krijgen dat ieder individu bewust intrinsiek gemotiveerd is om *zèlf en samen met anderen* veilig te werken zonder ook maar ergens concessies aan te doen. Zodat wij in een sector werken met nul dodelijke en ernstige ongevallen en geen ingestorte bouwwerken, zowel in de realisatie- als de gebruiksfase. Dat moeten we ‘leuk’ gaan vinden, dat moet ‘stoer’ zijn; daarmee wordt het vanzelfsprekend. Dat is een opgave voor ons allemaal, daar zullen we allemaal aan moeten blijven werken.

Wij denken dat een Individueel Leer- en Ontwikkel Platform één van de fantastische *hulpmiddelen* kan zijn op weg naar dat reisdoel. Leren en ontwikkelen op persoonsniveau zijn voorwaardelijk voor elke keer beter en veiliger gedrag. Leren en ontwikkelen moet dan ook leuk zijn en het nut van het geleerde moet worden ervaren. Het Platform moet ‘triggeren’, het moet het eerste zijn waar je naar grijpt als individu om veilig te willen en kunnen werken.

Het is tegelijkertijd slechts één van de hulpmiddelen, in dit geval gericht op de persoon, op de medewerker zelf. En het zal beginnen met de situatie op en rond de bouwplaats.

Dit Visiedocument beschrijft het reisdoel waarvan wij denken dat de bouw- en technieksector - op het gebied van veiligheid - naar op weg is. Het is geen dictaat of vrome wens, het is een logisch uitvloeisel van alles wat er op dit moment is ingezet. Wanneer die Visie gaat leven, wordt het duidelijker op welke wijze het Individuele Leer- en Ontwikkel Platform ons gaat helpen bij de reis.

Wij willen dit graag met de gehele bouw- en technieksector doen. Het gaat om al die 500.000 mensen die in de sector werken. Wij willen het dus ook met alle organisaties doen die hen vertegenwoordigen. Wij zijn slechts de initiators die het Platform gratis in de lucht willen brengen in het geloof dat het mee gaat helpen dat wij met zijn allen die reis gaan maken en ons reisdoel dichterbij brengen.

Visie op veilig werken

Wij willen alleen maar bouwwerken die integraal veilig zijn: die veilig tot stand komen, veilig zijn naar de omgeving toe en veilig kunnen worden gebruikt en onderhouden.

Concreter gezegd betekent dit als reisdoel: een sector met nul dodelijke en ernstige ongevallen, geen onveilige bouwwerken of instortingen.

In de laatste jaren is deze visie sector-breed omarmd. Vroeger zeiden wij nog wel dat ongevallen nu eenmaal niet te vermijden zijn, vandaag zitten wij anders in de wedstrijd.

Naast het nemen van krachtige (procedurele en inhoudelijke) maatregelen rondom *Regie op Veiligheid en Borging Constructieve Veiligheid*, gaan die doelen ook in belangrijke mate worden bereikt door het verhogen van het *Lerend Vermogen* van de medewerker (de persoon), de organisatie en de sector.

Wij denken bij het verhogen van het *lerend vermogen van de persoon (de medewerker)* dan in eerste instantie aan het opwekken van interesse voor en hebben van belang bij het:

- Aanbieden van gebundelde kennis uit verschillende systemen, w.o. leren van geanalyseerde meldingen;
- Lezen van 'best practices';
- Raadplegen van toolboxes;
- Kennisnemen van Safety Alerts;
- Volgen van veiligheidscampagnemateriaal, mede erop gericht om telkens een stap verder te komen op het gebied van veilig werken;
- Deelnemen aan leerinterventies.

Maar wij vinden daarbij ook dat de *cirkel van lerend vermogen* moet worden gesloten:

- Hetgeen we leren uit de analyse van meldingen, evaluaties e.d. moet óók leiden tot verbeteringen in de Arbocatalogussen, de voorschriften, de 'best practices' et cetera. Dan sluiten we de cirkel.
- Dit sluiten van de cirkel speelt op persoonsniveau, op bedrijfsniveau en op sectorniveau.

Noot:

Wij vinden het cruciaal dat leren op persoons-niveau samengaat met leren op bedrijfs- en sectorniveau. Wij zien het Veiligheidsplatform zoals genoemd in het 'Manifest Structureel Veiliger' dan ook als complementair en randvoorwaardelijk om op alle niveaus te leren. En het melden en analyseren van onveilige situaties, projectevaluaties, ongevallen etc. zijn daar kernelementen in.

Uiteindelijk moet dit alles leiden tot de situatie dat elk van die 500.000 medewerkers in de bouw intrinsiek gemotiveerd is om zèlf veilig te willen werken. En dat die medewerker nieuwsgierig is naar hoe elke dag weer veiliger en slimmer kan worden gewerkt. En dat die op zoek gaat naar nuttige en toegankelijke informatie daarover. En vrijwel iedereen gaat tegenwoordig op zijn telefoon op zoek naar informatie. Daar moeten wij op inspelen met een *Individueel Leer- en Ontwikkel Platform*.

Het begint er natuurlijk wel mee dat alle 500.000 medewerkers in de bouw en de aanverwante installatiesector, iedereen zowel op kantoor als op de bouwplaats goed zijn opgeleid in hun vak en op het gebied van veiligheid. Simpel gezegd, iedereen heeft de vereiste vakdiploma's, een VCA-diploma en een geldige GPI-toets op zak. Dit geldt niet alleen voor de medewerkers die buiten werken, het geldt voor iedereen: buiten op de bouwplaats, binnen op kantoor, voor uitvoerenden en alle leidinggevenden en staf. En het helpt wanneer we zeker weten dat dat het geval is.

Het aan de gang krijgen van dit proces zal tekens om een combinatie vragen van het prikkelen van die intrinsieke motivatie van elke medewerker èn het hanteren van enige zachte drang om certificaten te behalen, instructies en voorlichting te volgen èn meldingen te doen.

Wat moeten we ons bij dat Individuele Leer- en Ontwikkel Platform voorstellen?

Nogmaals: dit Platform is een hulpmiddel, niet meer en niet minder dan dat. Het is een Platform benaderbaar via de mobiele telefoon (hoofd-eis), maar ook via een website. En inderdaad, er zijn al enkele grotere organisaties en bedrijven die een voorloper van zo'n platform hebben. Wij willen nu echter een Platform aanbieden *waar elke organisatie en bedrijf, groot of klein, laagdrempelig en in de basisvorm gratis over kan beschikken.*

Dit Individuele Leer- en Ontwikkel Platform voor de bouw- en technieksector wordt het digitale platform waar diverse informatiestromen in het delen van kennis en het opdoen van kennis en kunde op het gebied van veiligheid en vakmanschap samenkomen. Dit biedt een mogelijkheid tot samenbrengen van vele nu op zichzelf staande tools.

Je kunt het zien als een flexibele 'HUB', waar - naast een aantal gratis basisfaciliteiten – zowel bestaande als nieuwe tools op 'ingeprikt' kunnen worden. Het kent een modulaire opbouw waardoor het zowel door kleinere als grotere bedrijven is te gebruiken. Het is dus een 'groeimodel'.

Op het Platform kunnen best practices, leerinterventies, toolboxen, safety alerts, veiligheidscampagnemateriaal, enzovoorts worden aangeboden. En waar ook de Uniforme Meld App een prominent en essentieel onderdeel vanuit maakt. Hierdoor is het melden van gevaarlijke situaties niet een losstaande activiteit maar maakt het integraal deel uit van de ontwikkeling en bewustwording op het gebied van veilig werken van een medewerker (het eigen lerend vermogen), van een bedrijf (leren op bedrijfsniveau) en van de sector (leren op sectorniveau).

Het Platform is gratis toegankelijk voor de gebruiker (de medewerkers), maar bedrijven en organisaties betalen voor nader te leveren extra diensten.

Bij het openen van het Persoonlijk Leer- en Ontwikkel Platform kan een drop-down menu worden geopend. Het is een Persoonlijk Leer- en Ontwikkel Platform en daarom hebben wij voor alle keuzes 'Mijn' gezet. Het is een persoonlijke app, waarin de gegevens van de medewerker zitten, waardoor het onafhankelijk van de werkgever is.

Een aantal voorbeelden zijn uitgewerkt:

- Mijn certificaten
- Mijn meldingen
- Mijn werklocaties

Maar uiteraard kan in de app meer relevante informatie worden toegevoegd. Bijvoorbeeld 'Mijn toolboxen', waarin van de top 5 risico's in de bouw generieke toolboxen uitgewerkt kunnen worden. Of een mogelijkheid om informatie beschikbaar te stellen voor de gezondheid van de medewerker.

Het wensbeeld is dat dit app-Platform net zo verleidelijk en normaal wordt om informatie over veilig werken te kunnen vinden als de app 'Google Maps' nu is om de weg te vinden.

Hoe aannemelijk is het dat die 500.000 medewerkers dit Platform ook echt gaan gebruiken?

Hoofdpunt is dat het Platform echt 'geweldig' wordt. Iedereen moet 'getriggerd' worden door dit fantastische Platform, waar je als eerste naar toe gaat om veilig werken voor jezelf en je collega's zeker te stellen. Het moet leuk zijn. Daarvoor moet goed onderzoek worden gedaan, en dat onderzoeksproces moet eigenlijk continu plaatsvinden.

Daarnaast zijn een aantal samenhangende acties nodig, waaronder:

- Een zware landelijke communicatie-campagne met slogans die enerzijds appelleren aan de intrinsieke motivatie van elke medewerker, en anderzijds laten zien dat opdrachtgevers en werkgevers het grote belang ervan inzien.
- In deze "Draaggolf"-campagne moet de kern zijn dat veilig werken 'stoer' is, dat dat 'leuk' is, iets is om trots op te zijn en dat het Platform jou daar geweldig bij helpt.
- Daar hoort bij dat 'melden' normaal wordt, 'melden' eigenlijk een beloning verdient en 'melden' voor iedereen sociaal veilig kan geschieden (zie Noot 1).
- En ook: harde handhaving aan de (virtuele) poort van elke bouwplaats. Een echte poortcontrole via scanning gaat enorm helpen, een dergelijke 'dwang' werkt echt en daar hoort bij dat een medewerker de toegang tot de bouwplaats wordt ontzegd wanneer zijn diploma's en certificaten niet op orde zijn (zie Noot 2).

Noot 1:

We hebben een gezamenlijke opgave om sociale veiligheid op de bouwplaats te creëren, op iedere moment en in elke situatie. Dan kunnen we ook afrekenen met het hardnekkige verschijnsel dat bijvoorbeeld het 'melden van onveilige situaties' nog steeds niet overal 'sociaal veilig' kan plaatsvinden.

Het voorgaande wordt weer eens gevoed door een recent onderzoek van railAlert. Daar komt opnieuw uit naar voren dat melden voor medewerkers nog steeds niet 'sociaal veilig' voelt. Letterlijk wordt gezegd: "Dan word ik niet meer ingehoord".

Noot 2:

Dat handhaven is een zwakte (een weeffout) in onze sector. Het buitenland laat zien dat strenge handhaving en passende beloning best mogelijk is en werkt. Inspectie, controle en handhaving voorafgaand aan het werk en ook tijdens het werk, moet in Nederland 'normaal' worden. Hetzelfde geldt voor een passende beloning wanneer dit alles echt goed op orde is.

Hoe nuttig is zo'n Platform voor opdrachtgevers en werkgevers?

Het Platform kan helpen bij het invullen van een gedeelte van de brede Zorgplicht en Vergewisplicht die elke Opdrachtgever en Werkgever wettelijk heeft.

De Opdrachtgevers (eigenlijk alle Werkgevers) zijn inmiddels aan het beseffen dat ze onder meer ook een wettelijke Zorgplicht met een bijbehorende Vergewisplicht hebben *of de voor hen werkende medewerkers wel door hen in staat worden gesteld om hun werk veilig te doen*. In dat kader moeten zij zich er bijvoorbeeld van vergewissen dat die medewerkers goed zijn opgeleid en geïnstrueerd voor hun werk. Het Platform gaat helpen om (een deel van) deze plichten aantoonbaar te in te vullen.

Toelichting: Opdrachtgevers hebben een verantwoordelijkheid als werkgever, opdrachtgever en vaak ook als beheerder. Het goed afwegen van ontwerpkeuzen, opstellen van RIE's, het invullen van de vergewisplicht én het goed opdrachtgeverschap vloeien rechtstreeks voort uit ARBO en BBL.

Ook de NLA (voorheen 'Arbeidsinspectie') stelt bij elk bij ernstig of dodelijk ongeval de volgende vijf prangende vragen aan de werkgever/opdrachtgever:

- Is er een Aanwezigheidsregistratie (check in, check out), en heeft deze gefunctioneerd?
- Heeft er een controle plaatsgevonden op VCA-diploma, GPI-certificaat en andere benodigde kwalificaties?
- Is er aantoonbaar een Startwerkinstructie gehouden en is deze getekend?
- Is er een Werkplan inclusief RIE aanwezig en besproken?
- Is er Toezicht georganiseerd, en hoe heeft dit gefunctioneerd?

Deze vijf vragen worden beschouwd als de basisvoorwaarden om te mogen starten met het werk.

Dit Platform is ook hiervoor een uitstekend *hulpmiddel* om deze vijf vragen op voorhand voor een belangrijk deel met weinig moeite positief te kunnen beantwoorden. Het gaat voorwaardenscheppende en handhavende medewerkers (zoals de uitvoerder op de bouwplaats) ondersteunen bij het invullen van hun verantwoordelijkheid op deze gebieden.

Tot slot

De indruk zou kunnen ontstaan dat dit Platform even de cultuur in de sector gaat veranderen. Zo is het natuurlijk niet. In dit Visiedocument wordt een mogelijke en wenselijke toekomst geschetst die pas wordt bereikt na vele jaren van intensief werken aan vooral veiligheidscultuur en gedrag. Het Platform zal wél een belangrijk *hulpmiddel* zijn voor organisaties en de sector wanneer zij zèlf die richting op willen gaan en werken aan die ambities. En wij zijn ervan overtuigd dat de gehele sector daar rijp voor is en dat de tijd en technologie daar zijn.

Ook is het duidelijk dat dit Platform, het melden via de UMA, een Generieke Poortinstructie en de VCA persoonsgebonden diploma systematiek onverbrekkelijk met elkaar zijn verbonden. De sector roept om vereenvoudiging en uniformiteit in alle certificaten en procedures rond (in dit geval) veiligheid, en daarom hebben de SSVV, de GCVB, Bouwend Nederland en eX:plain rond dit initiatief de handen in een geslagen. Maar zij nodigen iedereen uit om mee te doen. Het Opdrachtgeversforum heeft reeds haar warme steun toegezegd.

Het Platform is een open platform waar goede en professionele initiatieven een plaats kunnen krijgen. Wel moet het één Platform blijven, gratis voor de gebruiker en gratis voor bedrijven voor de basisfaciliteiten. Op deze wijze is het mogelijk dat àlle medewerkers en bedrijven (ook de ZZP-ers) mee gaan doen.